

บทบาทอาหารฮาลาลในมิติของบัญญัติอิสลามและเศรษฐกิจ

ROLE OF HALAL FOOD IN DIMENSION OF ISLAMIC LAW AND ECONOMIC

ทวี น้อยพอม¹ และ มะรอนิง สาแลมิง²

¹นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาอิสลามศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี Taweenuopom@gmail.com

²อาจารย์หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาอิสลามศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี Abdullohislamic@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของอาหารฮาลาลในมิติของบัญญัติอิสลามและเศรษฐกิจ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่าอาหารฮาลาลมีบทบาทที่สำคัญในมิติต่างๆ ดังนี้

1. มิติทางจิตวิญญาณ การรับประทานอาหารฮาลาลเป็นสิ่งที่ทำให้จิตใจมนุษย์มีความเข้มแข็งเพิ่มความศรัทธาอันเป็นยอดของความดีงาม
 2. มิติทางสรีระร่างกาย การรับประทานอาหารฮาลาลดีมีประโยชน์ ทำให้ร่างกายมีการเจริญเติบโตอย่างเหมาะสม
 3. มิติทางการดำเนินชีวิต อัลลอฮฺ(ซ.บ.) จะเพิ่มพูนความดีงามแก่ชีวิตของผู้ที่รับประทานอาหารฮาลาล
 4. มิติทางสังคม อาหารฮาลาลก่อให้เกิดความคิดพฤติกรรมที่ดีส่งผลให้สังคมมีความสุข
 5. มิติทางการตอบรับคำขอพร อาหารฮาลาลเป็นหนึ่งในเงื่อนไขสำคัญในการตอบรับคำขอพร ขณะที่คำขอพรของผู้บริโภคอาหารฮาลาลจะถูกปฏิเสธโดยง่าย
 6. มิติทางวันแห่งการฟื้นคืนชีพ การบริโภคอาหารฮาลาล เป็นการรักษาตัวเองจากการถูกลงโทษและไฟนรกอย่างหนึ่ง
 7. มิติทางอุตสาหกรรมการผลิต เนื่องจากมุสลิมเป็นหนึ่งในผู้บริโภครายใหญ่ของโลก ทำให้หลายๆภูมิภาคตื่นตัวที่จะดำเนินอุตสาหกรรมผลิตเกี่ยวกับอาหารฮาลาล
 8. มิติทางธุรกิจส่งออก ปัจจุบันอาหารฮาลาลมีเพียงแค่การผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือนเท่านั้น โลกปัจจุบันเชื่อมโยงเข้าด้วยกันด้วยระบบตลาด อาหารฮาลาลจึงเป็นที่สนใจของธุรกิจส่งออกเป็นอย่างมาก
- ผลการศึกษาสามารถกระตุ้นให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอาหารฮาลาลทุกภาคส่วนให้ความสำคัญกับอาหารฮาลาลมากยิ่งขึ้น ขณะที่ปัจจุบันการผลิตอาหารฮาลาลครอบคลุมวัตถุดิบ กระบวนการผลิต สถานที่เครื่องมืออุปกรณ์การผลิต การบรรจุหีบห่อ การเก็บรักษา การขนส่งและการวางจำหน่าย จึงเสนอให้มีโครงการวิจัยต่อเนื่องจนครอบคลุมปัจจัยการผลิตอาหารฮาลาลทั้งหมด

คำสำคัญ: อาหารฮาลาล, บัญญัติอิสลาม, เศรษฐกิจ

ABSTRACT

The purpose of this research is to study the role of Halal Food in Dimension of Islamic Law and Economic. Qualitative was used in this research. Data were collected from relevant documents and descriptive analysis was employed.

The research found that Halal Food has an important role in the following dimensions:

1. Spiritual dimension, Halal Food is one of the things that make the human mind more cautious, enhancing the faith of the good.
2. Physical dimension, having a beneficial Halal Food is good and make body growing properly.
3. Life dimension, Allah will increase the goodness of the people who eat Halal Food.
4. Social dimension, Halal Food cause good behavior, resulting in a peaceful society.
5. Halal Food is one of the important conditions in accepting the request. While the request for food from the Haram Food was denied and easily rejected.
6. Dimensions of the Day of Resurrection, Halal food is a treat for one's sufferings and punishments.
7. Production dimension, because Muslims are one of the major consumers of the world. Many regions are awake to operate the Halal Food industry.
8. Export Business Dimension, Halal Food is currently only available for household consumption. The world today linked together by the Halal Food international market system. Halal food is one of the great interests for export business.

The results of this study can encourage all those involved in Halal Food to focus on Halal Food. At present, Halal Food production covers raw materials, production process, place, production equipment, packaging, storage, transportation and selling. It is proposed to continue the research project to cover all Halal Food production.

Keywords: Halal Food, Islamic Law, Economic

1. บทนำ

เนื่องจากมุสลิมเป็นหนึ่งในบรรดาผู้บริโภค โภคทรัพย์ใหญ่ของโลก ณ ปี พ.ศ.2553 จำนวนมุสลิมมีไม่ต่ำกว่า 16,00 ล้านคนและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยงานวิจัยฟิวเจอร์เปิดเผยแพร่รายงานการคาดการณ์ว่าพลเมืองมุสลิมทั่วโลกอีก 20 ปี ข้างหน้า คือในปี พ.ศ.2573 จะเพิ่มขึ้นเป็น 2.2 พันล้านคน (นิตยสารคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย 2554:12) ซึ่งถ้าประเทศใดมีวัตถุประสงค์ กรรมวิธีการ กระบวนการผลิต การแปรรูป การบรรจุ การจัดเก็บ การขนส่ง การจำหน่าย การบริการ ฯลฯ ที่สามารถให้ความมั่นใจกับชาวมุสลิมได้ว่ากิจการของตนถูกต้องตามบทบัญญัติของศาสนาอิสลามแล้วประเทศนั้นก็จะจะได้ประโยชน์ในการทำกิจการด้านฮาลาลกับมุสลิมเป็นมูลค่าจำนวนมาก เพราะสินค้าและบริการฮาลาลมีมูลค่าทั่วโลกถึง 1,323 พันล้านดอลลาร์ (Halal cicot, 2554:17) เฉพาะมูลค่าตลาดอาหารฮาลาลระหว่างประเทศมีขนาดใหญ่ถึง 6 แสนล้านดอลลาร์ (ประชาคมมุสลิม, 2554:4) ตลาดอาหารฮาลาลเติบโตประมาณปีละ 17,500 ล้านบาท (Halal cicot, 2554:16) ทำให้หลายๆภูมิภาคตระหนักถึงความสำคัญของการบริการและ

อาหารฮาลาล หลายประเทศตื่นตัว เตรียมการที่จะเป็นผู้นำ หรือศูนย์กลางของกิจการฮาลาล ประเทศไทยเราเองก็
สังเกตเห็นถึงความสำคัญอันนี้จึงมี หน่วยงาน องค์กร โครงการต่างๆมารองรับการเติบโตการแข่งขันของกิจการฮาลาล
อาทิ สถาบันอาหารสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ คณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารฮา
ลาล คณะกรรมการบริหารกิจการฮาลาลคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ศูนย์วิทยาศาสตร์ฮาลาลจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย สถาบันฮาลาลมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โครงการนิคมอุตสาหกรรมฮาลาลจังหวัดปัตตานี
ศูนย์บริการมาตรฐานผลิตภัณฑ์ฮาลาลจังหวัดชายแดนภาคใต้ ศูนย์บริการมาตรฐานผลิตภัณฑ์ฮาลาลจังหวัดปัตตานี
ศูนย์บริการมาตรฐานผลิตภัณฑ์ฮาลาลจังหวัดยะลา ศูนย์บริการมาตรฐานผลิตภัณฑ์ฮาลาลจังหวัดนราธิวาส
ศูนย์บริการมาตรฐานผลิตภัณฑ์ฮาลาลจังหวัดสงขลา ศูนย์บริการมาตรฐานผลิตภัณฑ์ฮาลาลจังหวัดสตูล กลุ่มผลิต
สินค้าฮาลาลชุมชนเป็นต้น ปัจจุบันประชากรโลกกว่า 6.694 พันล้านคน มีประชากรมุสลิมถึง 1.627 พันล้านคน หรือ
ร้อยละ 24.31 ที่ต้องการบริโภคอาหารที่ได้รับอนุมัติหรืออนุญาตให้บริโภคได้เรียกว่า อาหารฮาลาล ในปี 2551 ตลาด
อาหารฮาลาลโลกมีมูลค่ากว่า 580 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือร้อยละ 40 ของมูลค่าตลาดอาหารทั่วโลก (Global Halal
Food Market Brief, Canada 2008) ซึ่งถือว่ามีอัตราเติบโตเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 12 ต่อปี ประเทศ กลุ่มมุสลิม
(Organization of Islam Conference) หรือ OIC เป็นตลาดใหญ่ของอาหารฮาลาลที่ประกอบด้วยประเทศต่างๆ ถึง 57
ประเทศ ครอบคลุมประเทศต่างๆ ในหลายภูมิภาค ได้แก่ ตะวันออกกลาง เอเชียใต้ เอเชียตะวันออกเฉียง
ยุโรป และ อเมริกาใต้ ตลาดอาหารฮาลาลยังครอบคลุมถึงประเทศที่ไม่ใช่มุสลิม (Non-Muslim Countries) แต่มีคน
มุสลิมอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งถือว่าเป็นตลาดที่มีศักยภาพของการส่งออกอาหารฮาลาลที่สำคัญเช่นกัน ได้แก่
ประเทศอินเดีย จีน และ สหรัฐอเมริกา นอกจากนี้สินค้าฮาลาลไม่ได้จำกัดการบริโภคเฉพาะในกลุ่มมุสลิมเท่านั้น ยัง
ได้รับความนิยมนำในกลุ่มผู้บริโภคที่ไม่ใช่มุสลิม ที่เน้นในเรื่องสุขภาพที่มองว่าฮาลาลเป็นอาหารที่สะอาดและ
ปลอดภัยได้หันมาบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารฮาลาลมากขึ้นถือว่าเป็นโอกาสทางธุรกิจและเป็นการขยายฐานการตลาด
เนื่องจากกว่าร้อยละ 90 ของสินค้าอาหารที่มุสลิมบริโภคผลิตโดยผู้ประกอบการที่ไม่ใช่มุสลิม ปัจจุบันประเทศผู้ผลิต
และส่งออกผลิตภัณฑ์อาหารฮาลาลที่สำคัญของโลก ได้แก่ ออสเตรเลีย ส่งออกเนื้อสัตว์ฮาลาลมากที่สุดในโลก
จำหน่ายมากกว่า 70 ประเทศ ขณะที่บราซิลเป็นผู้ส่งออกผลิตภัณฑ์อาหารฮาลาลไปจำหน่ายยังตะวันออกกลางและ
ยุโรปมากที่สุด แม้ว่าประเทศเหล่านี้ไม่ใช่ประเทศของมุสลิม แต่การผลิตอาหารฮาลาลที่ได้มาตรฐานตามหลักการ
ศาสนาอิสลามอย่างเคร่งครัดจึงได้รับการยอมรับและความน่าเชื่อถือในคุณภาพสินค้าจากผู้บริโภคมุสลิม จนเป็น
ประเทศผู้ส่งออกอาหารฮาลาลเป็นอันดับต้นๆ ของโลก ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงเห็นว่ามีความจำเป็นต้องศึกษาถึง
บทบาทความสำคัญของอาหารฮาลาลในบัญญัติอิสลามอันเป็นการสร้างความตระหนักให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ
อาหารฮาลาลได้มากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความสำคัญบทบาทของอาหารฮาลาลในมิติของบัญญัติอิสลามและเศรษฐกิจ อันเป็นการสร้าง
ความตระหนักให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอาหารฮาลาลได้มากยิ่งขึ้น

3. การดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในลักษณะของการวิจัยเอกสาร (Documentary
Research) โดยศึกษาข้อมูลจากอัครุอาณ อัลอะดิษ และเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งที่เป็นแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary

Sources) แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Sources) และแหล่งข้อมูลตติยภูมิ (Tertiary Sources) ซึ่งผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ตามวิธีวิทยาการอิสลามเป็นหลัก

4. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่าอาหารฮาลาลมีบทบาทที่สำคัญในมิติต่างๆดังนี้

1. มิติทางจิตวิญญาณ

การบริโภคอาหารฮาลาลเป็นสิ่งที่ทำให้จิตใจมนุษย์มีความเข้มแข็งเพิ่มความศรัทธา อัลลอฮ์ (ช.บ.) ทรงกล่าวในอายะฮ์ 88 สุเราะฮ์อัลมาอิดะฮ์

﴿وَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا ۗ وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ﴾ (المائدة: 88)

ความว่า “และพวกเจ้าจงบริโภคสิ่งอนุมัติที่ดีจากสิ่งที่อัลลอฮ์ ได้ทรงให้เป็นปัจจัยยังชีพแก่พวกเจ้า และพึงยำเกรงอัลลอฮ์ ผู้ซึ่งพวกเจ้าศรัทธาต่อพระองค์เถิด”

อายะฮ์ดังกล่าว อัลลอฮ์(ช.บ.) สั่งให้บริโภคสิ่งที่ฮาลาลที่ดีๆ และสั่งให้ยำเกรงต่อพระองค์ โดยการบริโภคสิ่งฮาลาลเป็นความเข้มแข็งที่สำคัญหนึ่ง ซึ่งเกี่ยวข้องกับการศรัทธาในท้ายอายะฮ์ ทั้งนี้ความเข้มแข็ง การศรัทธา เป็นภาวะสำคัญทางจิตวิญญาณ ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคสิ่งฮาลาล การยำเกรง การศรัทธาในอายะฮ์ดังกล่าวจึงเป็นข้อบ่งชี้ถึงบทบาทของอาหารฮาลาลในมิติของจิตวิญญาณ และการบริโภคสิ่งฮาลาลเป็นส่วนหนึ่งของการศรัทธา ซึ่งหมายถึงความละเอียดอ่อนประมวไลซึ่งความดีงามตามที่ท่านนบี(ช.ล.) กล่าวในชะเคียบบันทีกโดยอัลบุกอริฮ์และมุสลิม

((الْحَيَاءُ لَا يَأْتِي إِلَّا بِالْخَيْرِ))

ความว่า “ความละอายจะนำมาซึ่งความดีงามเท่านั้น” (Al-Bukhariy, 2002:433; Muslim, 1995:37)

2. มิติทางสรีระร่างกาย

เนื่องจากการบริโภคอาหารฮาลาลดีมีประโยชน์ถูกต้องตามหลักโภชนาการทำให้ร่างกายมีการเจริญเติบโตอย่างเหมาะสม การบริโภคสิ่งฮาลาลเป็นเหตุให้จิตใจไม่ได้รับการชำระให้สะอาดอาจจะเสื่อมเสียส่งผลต่อสรีระร่างกายได้ ท่านนบี(ช.ล.) กล่าวในชะเคียบบันทีกโดย อัลบุกอริฮ์และมุสลิม

((...أَلَا وَإِنَّ فِي الْجَسَدِ مُضْعَةً إِذَا صَلَحَتْ صَلَحَ الْجَسَدُ كُلُّهُ، وَإِذَا فَسَدَتْ فَسَدَ الْجَسَدُ كُلُّهُ، أَلَا وَهِيَ الْقَلْبُ))

ความว่า “...พึงสังวรเถิดว่า แท้จริงในร่างกายนั้นมีก้อนเนื้อก้อนหนึ่ง หากก้อนเนื้อก้อนนั้นดีทุกส่วนของร่างกายจะดีไปด้วย หากก้อนเนื้อก้อนนั้นเสียทุกส่วนของร่างกายก็จะเสียไปด้วย พึงสังวรเถิดว่ามันคือหัวใจ” (al-Bukhariy, 2002:52; Muslim, 1995:4094)

3. มิติทางการดำเนินชีวิต

การบริโภคอาหารฮาลาลเป็นการปลดปล่อยพันธนาการตัวเองจากการก้าวเดินของมารร้ายอย่างหนึ่งอัลลอฮ์ (ช.บ.) ทรงกล่าวในอายะฮ์ที่ 168 สุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَالًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ ۚ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ﴾

(البقرة : 168)

ความว่า “มนุษย์เอ๋ยจงบริ โภคสิ่งอนุมนิตที่ตีจากสิ่งที่อยู่ในแผ่นดิน และจงอย่าตามบรรดาก้าวเดินของ ชัยฎอน (มารร้าย) แท้จริงมันคือศัตรูที่ซัดแฉ่งของพวกเขาเจ้า”

และหมายรวมถึงการหลีกเลี่ยงจากสิ่งชั่วร้ายที่มารร้ายชวนชวายเป็นอยู่ เช่น การครอบงำให้ลืมนการรำลึกถึงอัลลอฮ์ (ช.บ.) การล่อลวงให้หลงทาง กีดกันเพื่อให้ออกจากแนวทางที่ถูกต้อง หันเหอออกจากแนวทางที่เที่ยงตรง การใช้ให้ ทำลามกและความชั่ว โดยอัลลอฮ์(ช.บ.) ทรงกล่าวในอายะฮ์ที่ 19 สุเราะฮ์อัลมูญอะละสะ

﴿اسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ فَأَنسَاهُمْ ذِكْرَ اللَّهِ أُولَئِكَ حِزْبُ الشَّيْطَانِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ الشَّيْطَانِ هُمُ الْخَاسِرُونَ﴾ (المجادلة

(19 :

ความว่า “ชัยฎอนมารร้ายได้เข้าไปครอบงำพวกเขาเสียแล้ว มันจึงทำให้พวกเขาลืมนการรำลึกถึงอัลลอฮ์ ชน เหล่านั้นคือบรรดาพรรคพวกของชัยฎอน ฟังทราบเถิดว่า แท้จริงพรรคพวกของชัยฎอนนั้น พวกเขาเป็นผู้ขาดทุน”

การบริ โภคอาหารฮาลาลเป็นเหตุหนึ่งของการหลุดพ้นจากพันธนาการตามก้าวเดินและการครอบงำอันชั่วร้าย ของมารร้าย การดำเนินชีวิตของมนุษย์จึงอยู่บนแนวทางที่เที่ยงตรงได้เป็นอย่างดี

4. มิติทางสังคม

การที่มนุษย์ทุกภาคส่วนของสังคม บริ โภคสิ่งที่ฮาลาล สิ่งที่ดีมีประโยชน์ ถูกต้องตามหลักโภชนาการ ไม่ ทำลายสิ่งแวดล้อม บริ โภคสิ่งที่เป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง ไม่บริ โภคอาหารของผู้อื่น โดยการละเมิด ทำให้ร่างกาย เจริญเติบโตในสภาพที่เหมาะสม มีสุขภาพจิต ความคิด พฤติกรรมที่ดีทำให้สังคมโดยรวมเป็นสังคมที่สงบสุข น่าอยู่ มีความจำริญ เนื่องจากการบริ โภคสิ่งฮาลาลและหลีกเลี่ยงสิ่งฮารอม เป็นการศรัทธาและความยำเกรงอันหนึ่ง ซึ่ง ความศรัทธาความยำเกรงเป็นสิ่งที่หนึ่งที่จะนำมาซึ่งความจำริญ

อัลลอฮ์ (ช.บ.) ทรงกล่าวในอายะฮ์ที่ 96 สุเราะฮ์อัลอะอฺรอฟ

﴿وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَلَكِن كَذَّبُوا فَأَخَذْنَاهُم بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ﴾

﴿(الأعراف : 96)

ความว่า “และหากว่าชาวเมืองนั้น ได้ศรัทธากันและมีความยำเกรงแล้ว ไชรี แนนอนเราก็เปิดให้แก่พวกเขา แล้ว ซึ่งบรรดาความเพิ่มพูนจากฟากฟ้า และแผ่นดินแต่ที่ว่าพวกเขาปฏิเสธ ดังนั้นเราจึงได้ลงโทษพวกเขา เนื่องด้วย สิ่งที่พวกเขาชวนชวายุไว้”

และอัลลอฮ์(ช.บ.) จะทรงดูแลรักษาสังคมที่ตั้งมั่นอยู่บนการศรัทธาและความยำเกรง ท่านนบี (ช.ล.) กล่าว ในสะดิษบันทีกโดยอัคริมิยัย

((... اِحْفَظْ اللَّهَ يَحْفَظَكَ اِحْفَظْ اللَّهَ يُجِزْهُم بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ))

ความว่า “...ท่านจงตั้งมั่นอยู่บนความยำเกรงต่ออัลลอฮ์ อัลลอฮ์จะรักษาท่าน ท่านจงตั้งมั่นอยู่บนความยำ เกรงต่ออัลลอฮ์ อัลลอฮ์จะช่วยเหลือท่าน....”

5. มิติทางการตอบรับคำขอพร

การบริ โภคอาหารที่ฮาลาลเป็นเงื่อนไขหนึ่งของการตอบรับคฺอ การวิงวอนขอจากอัลลอฮ์ (ช.บ.) เนื่องจาก ผู้ที่ได้มาซึ่งอาหารและการบริ โภคที่ไม่ฮาลาล คฺอ การขอพร คำวิงวอนขอเขาอาจถูกอัลลอฮ์ (ช.บ.) ปฏิเสธได้ ท่านนบี (ช.ล.) กล่าวในสะดิษบันทีกโดยมุสลิมและอัคริมิยัย

((أبي هريرة رضي الله عنه قال : قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : ((إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى طَيِّبٌ لَا يَقْبَلُ إِلَّا طَيِّبًا، وَإِنَّ اللَّهَ
أَمَرَ الْمُؤْمِنِينَ بِمَا أَمَرَ بِهِ الْمُرْسَلِينَ، فَقَالَ تَعَالَى : {يَأْتِيهَا الرُّسُلُ كُلُّوْا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا}، وَقَالَ تَعَالَى : {يَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا
كُلُّوْا مِنَ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ} . ثُمَّ ذَكَرَ الرَّجُلَ يُطِيلُ السَّفَرَ أَشْعَثَ أَغْبَرَ، يَمُدُّ يَدَيْهِ إِلَى السَّمَاءِ يَا رَبُّ . يَا رَبُّ، وَمَطَعَهُ حَرَامٌ،
وَمَشْرَبُهُ حَرَامٌ، وَمَلْبَسُهُ حَرَامٌ، وَعُدْيَتِي بِالْحَرَامِ، فَأَنَّى يُسْتَجَابُ لَهُ؟))

ความว่า “จากท่านอบิฮุรียะเราะฮุ ท่านกล่าวว่า : ท่านนบีมุฮัมมัดกล่าวว่า : แท้จริงอัลลอฮ์ผู้ทรงสูงส่งนั้นดี พระองค์จะ
รับเพียงสิ่งที่ดีเท่านั้น และแท้จริงอัลลอฮ์ทรงสั่งแก่บรรดาผู้ศรัทธาเหมือนกับที่พระองค์เคยสั่งต่อบรรดานบีโดย
พระองค์กล่าวว่า : (โอ้บรรดานบีทั้งหลาย จงบริโภครากจากสิ่งที่ดีๆ และจงปฏิบัติสิ่งที่ดีๆ แท้จริงฉันรู้ถึงสิ่งที่พวกเขา
ปฏิบัติ) และพระองค์กล่าวว่า : (โอ้ บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงบริโภครากสิ่งที่เราได้ให้เป็นปัจจัยยังชีพแก่พวกเขา จากสิ่ง
ดีๆทั้งหลาย)จากนั้นท่านนบีมุฮัมมัดก็เอ่ยถึงสภาพของชายผู้หนึ่งที่เดินทางไกล ผมเผ้ารุงรัง ผุนจับ ยืนสองมือขึ้นสู่วังฟ้าฝ่า
ขอคุดาต่ออัลลอฮ์ ขณะที่ อาหาร เครื่องดื่ม เสื้อผ้าของเขา และเขาบริโภครากสิ่งฮารอม แล้วการขอพรของเขาจะถูกตอบ
รับอย่างไร” (ฮะดีษบันทึกโดย Muslim, 1995:2346 ; al-Tirmidhiy, 2000:2989)

6. มิติทางวันแห่งการฟื้นคืนชีพ

การไม่บริโภครากสิ่งฮารอมเป็นการรักษาตัวเองให้รอดพ้นจากการลงโทษและไฟนรกของอัลลอฮ์ (ช.บ.) ได้
อย่างหนึ่ง ในขณะที่การขอบริโภครากสิ่งฮารอมเป็นสาเหตุหนึ่งที่จะถูกลงโทษและไฟนรกเผาไหม้ตามความที่อัลลอฮ์
(ช.บ.) ทรงกล่าวในอายะฮ์ที่ 41-42 สูเราะฮ์อัลมาอิดะฮ์

﴿ يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ لَا يَحْزُنكَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ مِنَ الَّذِينَ قَالُوا آمَنَّا بِأَفْوَاهِهِمْ وَلَمْ تُؤْمِنْ قُلُوبُهُمْ وَمِنَ الَّذِينَ هَادُوا
سَمَاعُونَ لِلْكَذِبِ سَمَاعُونَ لِقَوْمٍ آخِرِينَ لَمْ يَأْتُوكَ يَحْزِنُونَ الْكَلِمَ مِنْ بَعْدِ مَوَاضِعِهِ يَقُولُونَ إِنْ أُوتِيتُمْ هَذَا فَخُذُوهُ وَإِنْ لَمْ تُؤْتَوْهُ فَاحْذَرُوا
وَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ فِتْنَتَهُ فَلَنْ تَمْلِكَ لَهُ مِنْ اللَّهِ شَيْئًا أُولَئِكَ الَّذِينَ لَمْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يَهْدِهِمْ فَلْيُرَيْهِمْ قُلُوبُهُمْ لَمْ يَأْتِيهِمْ فِي الدُّنْيَا حَزِينٌ وَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ
عَظِيمٌ ﴾ (المائدة : 41)

ความว่า “เราะฮ์ฮุอัลเลฮ์ ! จงอย่าให้เป็นที่เสียใจแก่เจ้าซึ่งบรรดาผู้ที่รีบเร่งกันในการปฏิเสธศรัทธาจากหมู่ผู้
กล่าวด้วยปากของพวกเขาว่า พวกเราศรัทธาแล้วโดยที่หัวใจของพวกเขามิได้ศรัทธา และจากหมู่ผู้ที่เป็นอิวาดัย โดยที่
พวกเขาชอบฟังคำมุสา พวกเขาชอบฟังเพื่อพวกอื่นที่มีใฝ่มุ่งหาเจ้า พวกเขามิดเบือนบรรดาถ้อยคำหลังจาก (ที่มันถูก
วางใน) ที่ของมัน พวกเขาบอกว่า หากพวกท่านได้รับสิ่งนี้ก็จงเอามันไว้ และถ้าหากพวกท่านมิได้รับมันก็จงระวัง
และผู้ใดที่อัลลอฮ์ทรงประสงค์ซึ่งการทดสอบเขาแล้ว เจ้าก็ไม่มีสิทธิแต่อย่างใดจากอัลลอฮ์ที่จะช่วยเหลือเขาได้ จน
เหล่านี้แหละคือผู้ที่อัลลอฮ์มิทรงประสงค์จะให้หัวใจของพวกเขาสะอาด โดยที่พวกเขาจะได้รับความอับยในโลกรนี้
และจะได้รับการลงโทษอันมหันต์ในปรโลก”

﴿ سَمَاعُونَ لِلْكَذِبِ أَكْأَلُونَ لِمَسَخَتْ فَإِنْ جَاءُوكَ فَاحْذَرُوا بَيْنَهُمْ أَوْ أَعْرَضُوا عَنْهُمْ وَإِنْ تُعْرِضْ عَنْهُمْ فَلَنْ يَصْرِوْكَ شَيْئًا
وَإِنْ حَكَمْتَ فَاحْذَرُوا بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ إِنَّ اللَّهَ مُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴾ (المائدة : 42)

ความว่า “พวกเขาชอบฟังคำมุสา ชอบกินสิ่งต้องห้าม ถ้าหากพวกเขามาหาเจ้า ก็จงตัดสินระหว่างพวกเขา
หรือไม่ก็หลีกเลี่ยงพวกเขาเสีย และถ้าหากเจ้าหลีกเลี่ยงพวกเขา พวกเขาก็จะไม่ให้โทษแก่เจ้าได้แต่อย่างใดเลย และ
หากเจ้าตัดสินใจ ก็จงตัดสินใจระหว่างพวกเขา ด้วยความยุติธรรม แท้จริงอัลลอฮ์นั้นทรงรักบรรดาผู้ที่ยุติธรรม”

7. มิติทางอุตสาหกรรมการผลิต

เนื่องจากมุสลิมเป็นหนึ่งในผู้บริโภครายใหญ่ของโลก ณ ปี พ. ศ. 2553 จำนวนมุสลิมมีไม่ต่ำกว่า 1, 600 ล้านคนและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยงานวิจัยนิวฟอรัมเปิดเผยรายงานการคาดการณ์ว่าพลเมืองมุสลิมทั่วโลกอีก 20ปีข้างหน้าคือในปี พ. ศ. 2573 จะเพิ่มขึ้นเป็น 2. 2 พันล้านคน (นิตยสารคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย, 2554:12) ในขณะที่ตลาดอาหารฮาลาลเติบโตประมาณปีละ 17, 500 ล้านบาท (Halal Cicot, 2554:16) ทำให้หลายๆภูมิภาคตระหนักถึงความสำคัญของอาหารฮาลาล หลายประเทศตื่นตัว เตรียมที่จะเป็นผู้นำหรือศูนย์กลางของกิจการอาหารฮาลาล

8. มิติทางการส่งออก

โลกปัจจุบันเชื่อมโยงเข้าด้วยกันด้วยระบบตลาด มีการผลิตแบบอุตสาหกรรมเป็นพื้นฐาน มีการแบ่งงานกันที่ซับซ้อน มีระบบการขนส่ง และระบบโลจิสติกส์ที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง อัตราการแปรเป็นเมืองยังคงสูง ประชากรราวครึ่งโลกอาศัยอยู่ในเมือง การผลิตอาหารในโลกปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นการผลิตเพื่อป้อนสู่ตลาด ที่ผลิตเพื่อบริโภคเองในครัวเรือนมีปริมาณน้อย ตลาดอาหารโลกจึงมีบทบาทอย่างสูงต่อโภชนาการและการสนองอาหารแก่ชาวโลกในปัจจุบันและอนาคต ณ ปี พ. ศ. 2551 มีประชากรมุสลิมถึง 1. 627 พันล้านคนหรือร้อยละ 24. 31 ที่ต้องการบริโภคอาหารที่ได้รับอนุมัติหรืออนุญาตให้บริโภคได้เรียกว่าอาหารฮาลาล

5. การอภิปรายผล

1. บทบาทของอาหารฮาลาลในมิติทางจิตวิญญาณ

การบริโภคอาหารฮาลาลทำให้เกิดความเข้มแข็งซึ่งเป็นยอดของความดีงามดังที่อัลลอฮฺ (ช.บ.) ทรงกล่าวในอายะฮ์ 197 สุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮฺ

﴿الْحَجَّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَاتٌ فَمَنْ فَرَضَ فِيهِنَّ الْحَجَّ فَلَا رَفَثَ وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِي الْحَجِّ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمُهُ اللَّهُ وَتَرَوْكُنَّ لِلَّهِ رَاضِيَاتٌ وَإِنَّ خَيْرَ الرِّادِ التَّقْوَىٰ وَاتَّقُونِ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ﴾ (البقرة : 197)

ความว่า “(เวลา) การทำฮัจญ์นั้นมีหลายเดือนอันเป็นที่ทราบกันอยู่แล้ว ดังนั้นผู้ใดที่ได้ให้การทำฮัจญ์จำเป็นแก่เขาในเดือนเหล่านั้น แล้ว ก็ต้องไม่มีการสมสู่ และไม่มีการละเมิด และไม่มีการวิวาทใดๆ ใน (เวลา) การทำฮัจญ์และความดีใดๆ ที่พวกเขากระทำนั้น อัลลอฮฺทรงรู้ดี และพวกเขาเจ้าจงเตรียมเสบียงเถิด แท้จริงเสบียงที่ดีที่สุดนั้นคือความเข้มแข็ง และพวกเขาเจ้าจงอย่าเกรงข้าเถิด โอ้ ผู้มีปัญญาทั้งหลาย”

ในขณะที่การบริโภคสิ่งต้องห้ามเป็นสาเหตุหนึ่งที่อัลลอฮฺ (ช.บ.) จะไม่ประสงค์ชำระหัวใจของผู้บริโภคนั้นพระองค์ทรงกล่าวในอายะฮ์ที่ 41-42 สุเราะฮ์อัลมาอิดะฮฺ

﴿يَا أَيُّهَا الرُّسُولُ لَا يَحْزُنكَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ مِنَ الَّذِينَ قَالُوا آمَنَّا بِأَفْوَاهِهِمْ وَلَمْ تُؤْمِنْ قُلُوبُهُمْ وَمِنَ الَّذِينَ هَادُوا سَمَاعُونَ لِلْكَذِبِ سَمَاعُونَ لِقَوْمٍ آخِرِينَ لَمْ يَأْتُوكَ يَحْزَنُونَ الْكَلِمَ مِنْ بَعْدِ مَوَاضِعِهِ يَقُولُونَ إِنْ أُوتِيتُمْ هَذَا فَخُذُوهُ وَإِنْ لَمْ تُؤْتُوهُ فَاخْذَرُوا وَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ فِتْنَتَهُ فَلَنْ تَمْلِكَ لَهُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا أُولَئِكَ الَّذِينَ لَمْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يَهْتَرَهُمْ قُلُوبُهُمْ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ﴾ (المائدة : 41)

ความว่า “เราะสูลเอ๋ย ! จงอย่าให้เป็นที่เสียใจแก่เจ้าซึ่งบรรดาผู้ที่รับแรงกดดันในการปฏิเสธศรัทธาจากหมู่ผู้ที่กล่าวด้วยปากของพวกเขาว่า พวกเราศรัทธาแล้ว โดยที่หัวใจของพวกเขามิได้ศรัทธา และจากหมู่ผู้ที่เป็นยิวด้วย โดยที่พวกเขาชอบฟังคำมูสา พวกเขาชอบฟังเพื่อพวกอื่นที่มีได้มุ่งหาเจ้า พวกเขาบิดเบือนบรรดาถ้อยคำหลังจาก (ที่มันถูกวางใน) ที่ของมัน พวกเขากล่าวว่า หากพวกท่านได้รับสิ่งนี้ก็จะเอามันไว้ และถ้าหากพวกท่านมิได้รับมันก็จะระวัง และผู้ใดที่อัลลอฮฺทรงประสงค์ซึ่งการทดสอบเขาแล้ว เจ้าก็ไม่มีสิทธิแต่อย่างใดจากอัลลอฮฺที่จะช่วยเหลือเขาได้ จนเหล่านี้แหละคือผู้ที่อัลลอฮฺมิทรงประสงค์จะให้หัวใจของพวกเขาสะอาด โดยที่พวกเขาจะได้รับความปลอดภัยในโลกนี้ และจะได้รับการลงโทษอันมหันต์ในปรโลก”

﴿سَمَاعُونَ لِلْكَذِبِ أَكْأَلُونَ لِمَسَخْتِ فَإِنْ جَاءُوكَ فَاحْكُم بَيْنَهُمْ أَوْ أَعْرِضْ عَنْهُمْ وَإِنْ تُعْرِضْ عَنْهُمْ فَلَنْ يَضُرُّوكَ شَيْئًا وَإِنْ حَكَمْتَ فَاحْكُم بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ﴾ (المائدة : 42)

ความว่า “พวกเขาชอบฟังคำมูสา ชอบกินสิ่งต้องห้าม ถ้าหากพวกเขามาหาเจ้า ก็จงตัดสินระหว่างพวกเขาหรือไม่ก็หลีกเลี่ยงพวกเขาเสีย และถ้าหากเจ้าหลีกเลี่ยงพวกเขา พวกเขาก็จะไม่ให้โทษแก่เจ้าได้แต่อย่างใดเลย และหากเจ้าตัดสินใจ ก็จงตัดสินใจระหว่างพวกเขา ด้วยความยุติธรรม แท้จริงอัลลอฮฺนั้นทรงรักบรรดาผู้ที่ยุติธรรม”

2. บทบาทของอาหารฮาลาลในมิติทางสรีระร่างกาย

อาหารที่อนุมัติให้บริโภคนั้นมีหลักสำคัญอยู่ 2 หลัก คือ

- 2.1 ฮาลาล หมายถึงเป็นที่อนุมัติให้บริโภคได้ตามข้อกำหนดคัมภีร์ของศาสนาอิสลาม
- 2.2 ฎอฮิบ หมายถึง ดิมีประโยชน์หรือคุณค่าทางโภชนาการ

อัลคอฎิบอซซหฺรบีนิยฺ อธิบายคำว่า ฎอฮิบ ไว้ว่า : อาหารที่ดีต้องประกอบด้วยคุณลักษณะสี่ประการด้วยกันคือ :

หนึ่ง ฮาลาล

สอง สะอาด

สาม ไม่มีพิษภัย

สี่ เป็นสิ่งพึงปรารถนา (al-Sharbiniy, 1997, p. 4/398)

ซึ่งการบริโภคอาหารฮาลาลดังกล่าวจะทำให้การเจริญเติบโตของร่างกายเป็นไปอย่างเหมาะสม

และห่างไกลจากโรคภัยไข้เจ็บได้เป็นอย่างดี

3. บทบาทของอาหารฮาลาลในมิติทางการดำเนินชีวิต

การบริโภคอาหารฮาลาลเป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้หลุดพ้นจากพันธนาการของมารร้ายที่คอยหลอกล่อ มนุษย์ให้กระทำความชั่วร้ายซึ่งเป็นบ่อเกิดของสิ่งเลวร้ายในการดำเนินชีวิต อัลลอฮฺ(ซ.บ.) ทรงกล่าวในอายะฮ์ 21 สูเราะฮ์อันนุร

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا خُطُواتِ الشَّيْطَانِ وَمَنْ يَتَّبِعْ خُطُواتِ الشَّيْطَانِ فَإِنَّهُ يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَوْلَا فَضْلُ

اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ مَا زَكَايَ مِنْكُمْ مَنْ أَحَدٌ أَبَدًا وَلَكِنَّ اللَّهَ يُزَكِّي مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ﴾ (النور : 21)

ความว่า “โอ้ บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย ! พวกเจ้าอย่าคิดตามทางเดินของชัยฏอน และผู้ใดติดตามทางเดิมของชัยฏอน แท้จริงมันจะช่วยให้ทำการลามกและความชั่ว และหากมิใช่ความโปรดปรานของอัลลอฮฺแก่พวกเจ้า และความ

เมตดาของพระองค์แล้ว ก็จะไม่มีผู้ใดเลยหมู่พวกเจ้าบริสุทธี แต่อัลลอฮฺทรงให้ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์บริสุทธี และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงไต่คนผู้ทรงรอบรู้”

ขณะที่การบริโภคอาหารฮาลาลเป็นการแสดงออกซึ่งการขอบคุณต่ออัลลอฮฺ (ช.บ.) และพระองค์ก็จะทรงเพิ่มพูนสิ่งดีงามแก่บ่าวผู้ทรงขอบคุณอีก อัลลอฮฺ (ช.บ.) ทรงกล่าวในอายะฮ์ที่ 7 สูเราะฮ์อิบรอฮีม

﴿وَإِذْ تَأْتِيكُمْ رُسُلُكُمْ لِيُنذِرَكُمْ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ وَإِنْ كَفَرْتُمْ لَسَاءَ مَا تَحْكُمُونَ﴾ (إبراهيم: 7)

ความว่า “และจงรำลึกขณะที่พระเจ้าของพวกเจ้าได้ประกาศว่า หากพวกเจ้าขอบคุณ ข้าก็จะเพิ่มพูนให้แก่พวกเจ้า และหากพวกเจ้าเนรคุณ แท้จริงการลงโทษของข้ามันสาหัสยิ่ง” ซึ่งการมีชีวิตการเป็นอยู่ที่ดีเป็นสิ่งดีงามอันสำคัญยิ่ง

4. บทบาทของอาหารฮาลาลในมิติทางสังคม

สังคมใดที่สมาชิกบริโภคเฉพาะสิ่งฮาลาลและห่างไกลจากสิ่งฮารอมสังคมนั้นจะเป็นสังคมที่สมาชิกมีการเจริญเติบโตอย่างสมดุล มีสุขภาพจิต ความคิดพฤติกรรมที่ดี ทำให้สังคมมีความสงบสุขมีความเจริญก้าวหน้า พระเมตดาของอัลลอฮฺ(ช.บ.) ก็จะเพิ่มพูนให้แก่สังคมนั้น อัลลอฮฺ (ช.บ.) ทรงกล่าวในอายะฮ์ที่ 7 สูเราะฮ์อิบรอฮีม

﴿وَإِذْ تَأْتِيكُمْ رُسُلُكُمْ لِيُنذِرَكُمْ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ وَإِنْ كَفَرْتُمْ لَسَاءَ مَا تَحْكُمُونَ﴾ (إبراهيم: 7)

ความว่า “และจงรำลึกขณะที่พระเจ้าของพวกเจ้าได้ประกาศว่า หากพวกเจ้าขอบคุณ ข้าก็จะเพิ่มพูนให้แก่พวกเจ้า และหากพวกเจ้าเนรคุณ แท้จริงการลงโทษของข้ามันสาหัสยิ่ง” ซึ่งการมีชีวิตการเป็นอยู่ที่ดีเป็นสิ่งดีงามอันสำคัญยิ่ง

5. บทบาทของอาหารฮาลาลในมิติทางการตอบรับคำขอพร

เงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งของการตอบรับคำขอพรคือการที่ผู้ขอพรนั้นจำเป็นต้องบริโภคอาหารที่ฮาลาล หากผู้ขอพรบริโภคสิ่งฮารอม การขอพรของเขาจะถูกปฏิเสธอย่างง่ายดาย ท่านนบี (ช.ล.) กล่าวในฮะดีษบันทึกโดยมุสลิมและอัตติรมิซีย์

(أبي هريرة رضي الله عنه قال : قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : (إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى طَيِّبٌ لَا يَقْبَلُ إِلَّا طَيِّبًا، وَإِنَّ اللَّهَ أَمَرَ الْمُؤْمِنِينَ بِمَا أَمَرَ بِهِ الْمُرْسَلِينَ، فَقَالَ تَعَالَى : {يَأْتِيهَا الرُّسُلُ كُلُّوْا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا}، وَقَالَ تَعَالَى : {يَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُّوْا مِنَ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ} . ثُمَّ ذَكَرَ الرَّجُلُ يُطِيلُ السَّفَرَ أَشْعَثَ أَغْبَرَ، يَمُدُّ يَدَيْهِ إِلَى السَّمَاءِ يَا رَبُّ . يَا رَبُّ، وَمَطَعْتُمْ حَرَامًا، وَمَشْرَبْتُمْ حَرَامًا، وَمَلْبَسْتُمْ حَرَامًا، وَعُدِّي بِالْحَرَامِ، فَأَنَّى يُسْتَجَابَ لَهُ؟)

ความว่า “จากท่านอบีฮุร็อยเราะฮฺ ท่านกล่าวว่า : ท่านนบีกกล่าวว่า : แท้จริงอัลลอฮฺผู้ทรงสูงส่งนั้นดี พระองค์จะรับเพียงสิ่งที่ดีเท่านั้น และแท้จริงอัลลอฮฺทรงสั่งแก่บรรดาผู้ศรัทธาเหมือนกับที่พระองค์เคยสั่งต่อบรรดานบีโดยพระองค์กล่าวว่า : (โอ้บรรดานบีทั้งหลาย จงบริโภคจากสิ่งที่ดีๆ และจงปฏิบัติสิ่งที่ดีๆ แท้จริงฉันรู้อยู่ถึงสิ่งที่พวกเจ้าปฏิบัติ) และพระองค์กล่าวว่า : (โอ้ บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงบริโภคสิ่งที่เราได้ให้มาเป็นปัจจัยยังชีพแก่พวกเจ้า จากสิ่งดีๆทั้งหลาย)จากนั้นท่านนบีกก็เอ่ยถึงสภาพของชายผู้หนึ่งที่เดินทางไกล ผมเผ้ารุงรัง ผุ่นจับ ยืนสองมือขึ้นสู่ท้องฟ้าฝ่าขอคูดต่ออัลลอฮฺ ขณะที่ อาหาร เครื่องดื่ม เสื้อผ้าของเขา และเขาบริโภคสิ่งฮารอม แล้วการขอพรของเขาจะถูกตอบรับอย่างไร” (ฮะดีษบันทึกโดย Muslim,1995:2346; al-Tirmidhiy, 2000:2989)

6. บทบาทของอาหารฮาลาลในมิติทางวันแห่งการฟื้นคืนชีพ

การบริโภคเฉพาะสิ่งฮาลาลและห่างไกลจากการบริโภคสิ่งฮารอมเป็นการรักษาตัวให้รอดพ้นจากการ
ลงโทษ และไฟนรกตามความในอายะฮ์ที่ 41,42 ของซูเราะฮ์อัลมาอิดะฮ์ และ ท่านนบี(ซ.ล.) กล่าวในชะดีษบันทึก
โดยอัคริมียีฮ์

((يَا كَعْبُ بْنُ عُجْرَةَ إِنَّهُ لَا يَزُو حَلْمَ نَبْتٍ مِنْ سُحْتٍ إِلَّا كَانَتْ النَّارُ أَوْلَى بِهِ))

ความว่า “ไอ้กะอับ บุตรของอูญัยเราะฮ์เนื้อที่งอกจากสิ่งผิดบัพัญญูคั้นนั้น เหมาะสมกับไฟนรกเป็นที่สุด”
(ชะดีษบันทึกโดย al-Tirmidhiy, 2000, p. 614)

7. บทบาทของอาหารฮาลาลในมิติทางอุตสาหกรรมการผลิต

มุสลิมเป็นผู้บริโภครายใหญ่ของโลก การเพิ่มขึ้นของประชากรมุสลิม และการเติบโตของตลาดอาหารฮา
ลาลเป็นไปอย่างรวดเร็วต่อเนื่อง ทำให้หลายๆ ภูมิภาคตระหนักถึงความสำคัญของอาหารฮาลาล หลายประเทศต้นตัว
เตรียมที่จะเป็นผู้นำหรือศูนย์กลางของกิจการฮาลาล ประเทศไทยก็เล็งถึงความสำคัญอันนี้จึงกำหนดให้มีหน่วยงาน
องค์กร โครงการต่างๆ มารองรับอุตสาหกรรมการผลิตอาหารฮาลาล อาทิ สถาบันอาหารสำนักงานมาตรฐานสินค้า
เกษตรและอาหารแห่งชาติคณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารฮาลาล คณะกรรมการบริหารกิจการฮาลาลคณะ
กรรมการอิสลามประจำจังหวัด ศูนย์วิทยาศาสตร์ฮาลาลจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันฮาลาลมหาวิทยาลัยสงขลา
นครินทร์ โครงการนิคมอุตสาหกรรมฮาลาลจังหวัดปัตตานี ศูนย์บริการมาตรฐานผลิตภัณฑ์ฮาลาลจังหวัดชายแดน
ภาคใต้ กลุ่มผลิตสินค้าฮาลาลชุมชน เป็นต้น ซึ่งสิ่งดังกล่าวเป็นดัชนีชี้ให้เห็นถึงความสำคัญและบทบาทของอาหารฮา
ลาลในมิติทางอุตสาหกรรมการผลิตได้เป็นอย่างดี

8. บทบาทของอาหารฮาลาลในมิติทางธุรกิจส่งออก

อาหารฮาลาลมีความสำคัญต่อธุรกิจส่งออกเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการผลิตอาหารในโลกปัจจุบัน ส่วนใหญ่
เป็นการผลิตเพื่อป้อนสู่ตลาด ที่ผลิตเพื่อบริโภคเองในครัวเรือนมีปริมาณน้อย ตลาดอาหารโลกจึงมีบทบาทอย่างสูงต่อ
โภชนาการและการสนองอาหารแก่ชาวโลกในปัจจุบัน

ปัจจุบันประชากรโลกกว่า 6.694 พันล้านคน มีประชากรมุสลิมถึง 1.627 พันล้านคน หรือ ร้อยละ 24.31 ที่
ต้องการบริโภคอาหารที่ได้รับอนุมัติหรืออนุญาตให้บริโภคได้เรียกว่า อาหารฮาลาล ในปี 2551 ตลาดอาหารฮา
ลาลโลกมีมูลค่ากว่า 580 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือร้อยละ 40 ของมูลค่าตลาดอาหารทั่วโลก (Global Halal Food Market
Brief, Canada, 2008:11) ซึ่งถือว่ามีอัตราเติบโตเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 12 ต่อปีประเทศ กลุ่มมุสลิม (Organization of
Islam Conference) หรือ OIC เป็นตลาดใหญ่ของอาหารฮาลาลที่ประกอบด้วยประเทศต่างๆ ถึง 57 ประเทศ
ครอบคลุมประเทศต่างๆ ในหลายภูมิภาค ได้แก่ ตะวันออกกลาง เอเชียใต้ อาเซียน แอฟริกา เอเชียกลาง ยุโรป และ
อเมริกาใต้ ตลาดอาหารฮาลาลยังครอบคลุมถึงประเทศที่ไม่ใช่มุสลิม (Non-Muslim Countries) แต่มีคนมุสลิมอาศัยอยู่
เป็นจำนวนมาก ซึ่งถือว่าเป็นตลาดที่มีศักยภาพของการส่งออกอาหารฮาลาลที่สำคัญเช่นกัน ได้แก่ ประเทศอินเดีย จีน
และ สหรัฐอเมริกา นอกจากนี้สินค้าฮาลาลไม่ได้จำกัดการบริโภคเฉพาะในกลุ่มมุสลิมเท่านั้น ยังได้รับความนิยมแม้
ในกลุ่มผู้บริโภคที่ไม่ใช่มุสลิม ที่เน้นในเรื่องสุขภาพที่มองว่าฮาลาลเป็นอาหารที่สะอาดและปลอดภัยได้หันมาบริโภค
ผลิตภัณฑ์อาหารฮาลาลมากขึ้นถือว่าเป็นโอกาสทางธุรกิจและเป็นการขยายฐานการตลาด เนื่องจากกว่าร้อยละ 90
ของสินค้าอาหารที่มุสลิมบริโภคผลิตโดยผู้ประกอบการที่ไม่ใช่มุสลิม

สำหรับประเทศไทยแล้วนับว่ามีศักยภาพในการผลิตอาหารฮาลาลเหนือคู่แข่งหลายๆประเทศ เนื่องจากเป็นแหล่งผลิตและส่งออกอาหารรายใหญ่ของโลก แต่กลับมีส่วนแบ่งในตลาดสินค้าฮาลาลโลกเพียง 330 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือ เพียง 0.057% ของมูลค่าตลาดอาหารฮาลาลโลกเท่านั้น (Asia Food Journal, 2008:13) แม้ว่าประเทศไทยจะมีศักยภาพในการผลิตอาหารเข้าสู่ตลาดฮาลาลแต่ก็มีจุดอ่อนจากการที่ไม่ใช่ประเทศมุสลิม จึงจำเป็นต้องสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ในการผลิตและส่งออกสินค้าฮาลาล รวมทั้งสร้างความเชื่อถือ และการยอมรับของผู้บริโภคที่เป็นประชาชาติมุสลิม ว่าสินค้าฮาลาลที่ผลิตจากประเทศไทยถูกต้องตามบทบัญญัติศาสนาอิสลามและมาตรฐานสากล เนื่องจากที่ผ่านมาผลิตภัณฑ์ฮาลาลของประเทศไทยมีส่วนแบ่งการตลาดไม่มากนักเมื่อเปรียบเทียบกับสินค้าจากแหล่งผลิตในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น ประเทศมาเลเซีย และอินโดนีเซียรวมทั้งในภูมิภาคอื่นของโลก เช่น ประเทศออสเตรเลีย อเมริกาใต้ ทวีปยุโรป

6. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทอาหารฮาลาลในมิติของบัญญัติอิสลามและเศรษฐกิจ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของอาหารฮาลาลตามบัญญัติอิสลาม จากการศึกษาพบว่าอาหารฮาลาลมีบทบาทที่สำคัญในมิติต่างๆเป็นอย่างมาก มิติทางจิตวิญญาณ มิติทางสรีระร่างกาย มิติทางการดำเนินชีวิต มิติทางสังคม มิติทางการตอบรับคำขอพร มิติทางวันแห่งการฟื้นคืนชีพ มิติทางอุตสาหกรรมการผลิต มิติทางธุรกิจส่งออก

6.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากผลการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าควรเพิ่มการส่งเสริมให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอาหารฮาลาลทุกภาคส่วนเกิดความตระหนักถึงความสำคัญและบทบาทของอาหารฮาลาลให้มากยิ่งขึ้นอันจะส่งผลดีต่อปัจเจกชนและสังคมไทยโดยรวม

6.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากปัจจัยการผลิตอาหารฮาลาลครอบคลุมวัตถุดิบ กระบวนการผลิต สถานที่ผลิต เครื่องมืออุปกรณ์ การผลิต การบรรจุหีบห่อ การเก็บรักษา การขนส่งและการวางจำหน่าย ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรมีโครงการวิจัยต่อเนื่องจนครอบคลุมปัจจัยการผลิตอาหารฮาลาลอย่างครบถ้วน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงอุตสาหกรรม สถาบันอาหาร ฝ่ายบริการวิชาการ. (2552). *รอบรู้เรื่องฮาลาลในอุตสาหกรรมอาหาร*.

กรุงเทพมหานคร: กระทรวงอุตสาหกรรม.

คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย. (มีนาคม, 2554). *นิตยสารฝ่ายกิจการฮาลาล*, 10(2), 25-26.

คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย. (มิถุนายน, 2554). *นิตยสารฝ่ายกิจการฮาลาล*, 10(3), 17.

ศูนย์กษัตริย์ฟ้าฮัจญ์เพื่อการพิมพ์อัลกุรอาน. (1998). *พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมความหมายภาษาไทย*. ศูนย์กษัตริย์

ฟ้าฮัจญ์เพื่อการพิมพ์อัลกุรอานแห่งนครมะดีนะฮ์ ประเทศซาอุดีอาระเบีย

ศูนย์หนังสือ. (2551). *ปทานุกรมอาหรับ – ไทย*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือมานพ วงศ์เสงี่ยม.

สถาบันมาตรฐานฮาลาลแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย (2553). *การผลิต*

และการฮาลาลตามศาสนาบัญญัติอิสลาม สถาบันมาตรฐานฮาลาลแห่งประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร:

สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย.

- อนุมัติ ศาสนูปถัมภ์. (5 มิถุนายน, 2554). ตลาดอาหารฮาลาล. *ประชาคมมุสลิม*, (2), น.3
- Al-'Albaniy, Muhammad Nasiruddin. (2000). *Silsilah al-'AHadith al-Sahihah*. (سلسلة الأحاديث الصحيحة). Riyadh Saudi Arabia: Maktabah al-Aarif Lin Nash WatTawzia.
- Al-'Albaniy, Muhammad Nasiruddin. (2001). *Silsilah al-'AhadithalDaafah*. (سلسلة الأحاديث الضعيفة). Riyadh Saudi Arabia: Maktabah al-Aarif Lin Nash WatTawzia.
- Al-'Asqalaniy. (1988). *Fat al-Bariy Bi Shar al-Sahih al-' Bukhariy*. (فتح الباري بشرح صحيح البخاري). Cairo Egypt: Dar al-Raiyan.
- Al-'Bukhariy, Muhammad Bin Ismail. (1998). *Sahih al-'Bukhariy* (صحيح البخاري). Riyadh Saudi Arabia: Dar al-Mughniyilnasharwattawzia.
- Al-Mubarak Furiy, Muhammad Abdurrahman Bin Abdurrahim. (1990). *Tahfah al-Ahwadhiy* (تحفة الأحوذى). Beirut Lebanon: Dar al-Kutub al-'Ailmiyah.
- Al-Nawawiy. Yahya Bin Sharaf. (1994). *al-'MinhaajSharSahih Muslim Bin al-'Hajjaaj* (المنهاج شرح صحيح مسلم بن الحجاج). Beirut Lebanon: Dar al-'Maarif.
- Al-Sharbiniy, Mahammad Bin al-'Khatib. (1997). *Mughniy al-Muhtaj* (مغني المحتاج). Beirut Lebanon: Dar al-'Maarifah.
- Mawsuaah al-'Hadith al-Sharif al-'Kutub al-Sittah*. (2000). (موسوعة الحديث الشريف: الكتب الستة). Riyadh Saudi Arabia: Dar al-Salam Lil Nash Wan al-Tawzih.
- Muhammad Bin FuadAbd al-'Baqiy. (2001). *al-'Muajam al-'Mufahris Li alfaz al-'Quran al-'Karim* (المعجم المفهرس لألفاظ القرآن الكريم). Cairo Egypt: Dar al-'Hadith.
- Muslim Bin al-'Hajjaj. (1994). *Sahih Muslim* (صحيح مسلم). Beirut Lebanon: Dar al-'Maarifah.
- Winsink, A Y W. (1955). *al-Muajam al-Mufahras li alfaz al-'Hadith al-Nabawiy* (المعجم المفهرس لألفاظ الحديث النبوي). Lidan: MatbaahBariyyd.